

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ ЗАХИСТУ РОСЛИН, БІОТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОЛОГІЇ

**ДОСЯГНЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ В ЗАХИСТІ ТА КАРАНТИНІ
РОСЛИН**

*Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів
вищої освіти, присвяченій 125-річчю НУБіП України*

(20 квітня 2023 р.)

Київ-2023

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ ЗАХИСТУ РОСЛИН, БІОТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОЛОГІЇ

**ДОСЯГНЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ В ЗАХИСТІ ТА КАРАНТИНІ
РОСЛИН**

*Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів
вищої освіти, присвяченій 125-річчю НУБіП України*

(20 квітня 2023 р.)

Київ-2023

Досягнення і перспективи в захисті та карантині рослин. Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти, присвяченій 125-річчю НУБіП України (20 квітня 2023 року, м. Київ). – К:НУБіП України. – 2023. – 271 с.

У збірнику розміщені тези доповідей студентів вищих навчальних закладів України, що розкривають питання історії розвитку та становлення досліджень у галузі захисту і карантину рослин.

Рекомендовано до друку вченою радою факультету захисту рослин, біотехнологій та екології (протокол № 8 від 20 квітня 2023 року).

Організаційний комітет конференції:

Кондратюк В.М. – проректор з наукової роботи та інноваційної діяльності, голова оргкомітету;

Коломієць Ю.В. - декан факультету захисту рослин, біотехнологій та екології, співголова оргкомітету;

Бондарь В.І. – доцент, заступник декана факультету захисту рослин, біотехнологій та екології, заступник голови оргкомітету;

Доля М.М. - завідувач кафедри ентомології, інтегрованого та захисту та карантину рослин НУБіП України, заступник голови оргкомітету;

Гентош Д.Т. – в.о. завідувача кафедри фітопатології ім. акад. В.Ф. Пересипкіна, заступник голови оргкомітету;

Статкевич О.І. – асистент кафедри ентомології, інтегрованого та захисту та карантину рослин, секретар оргкомітету

Члени оргкомітету:

Марковська О.Є. – в.о. завідувача, професор кафедри ботаніки та захисту рослин Херсонського державного аграрно-економічного університету (за згодою);

Алексєєв О.О. – доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища Вінницького національного аграрного університету (за згодою);

Піковський М.Й. – доцент кафедри фітопатології ім. акад. В.Ф. Пересипкіна НУБіП України;

Сикало О.О. – доцент, заступник декана факультету захисту рослин, біотехнологій та екології НУБіП України;

Лікар Я.О. – доцент кафедри ентомології, інтегрованого та захисту та карантину рослин НУБіП України;

Пасічник Л.П. – доцент кафедри ентомології, інтегрованого та захисту та карантину рослин НУБіП України;

Башта О.В. – доцент кафедри фітопатології ім. акад. В.Ф. Пересипкіна, НУБіП України;

Вуєк А.О. – асистент кафедри фітопатології ім. акад. В.Ф. Пересипкіна, НУБіП України.

© Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2023

Найбільш поширені хвороби сої в умовах Дністровського району Чернівецької області. Бурлака О.О., Башта О.В.	68
Мільдю винограду – патоген з високим ризиком розвитку в умовах Степу України. Гармаш С.П., Гентош Д.Т.	70
Неінфекційні хвороби кукурудзи: симптоми та лікування. Гасенко А.В., Башта О.В.	72
Розробка підходів резистентності до борошнистої роси у виноградній лозі. Гунько Т.С. Прилуцька С.В.	74
Особливості розвитку кучерявості листків персика в зоні Лісостепу України. Гураш П.М., Башта О.В.	76
Біологічні особливості збудника борошнистої роси пшениці озимої <i>Blumeria graminis</i> . Жарко О.С., Батова О.М.	79
Особливості розвитку іржі жита в умовах ТОВ «Агрорегіон» Чернігівської області. Золотар О.А., Глим'язний В.А.	81
Особливості поширення та розвитку борошнистої роси яблуні. Іванський П.І., Гентош Д.Т.	83
Особливості розвитку борошнистої роси яблуні. Іващенко Ю.Р., Глим'язний В.А.	85
Динаміка росту гливи звичайної (<i>Pleurotus ostreatus</i>) в умовах in vitro. Карась А.О., Башта О.В.	86
Особливості розвитку кореневих гнилей ячменю ярого. Кисільова В.Л., Гентош Д.Т.	89
Розвиток <i>Phytophthora infestans</i> на помідорах та вплив хімічних та біологічних препаратів на розвиток хвороби в Кіровоградській області. Комишна А.В., Глим'язний В.А.	91
Ріст та розвиток гриба <i>Fusarium oxysporum</i> f. sp. <i>cucumerinum</i> Owen на різних живильних середовищах. Круковський Р.Д., Піковський М.Й.	92
Симптоматика тиростромозу липи та морфологічні особливості збудника хвороби – гриба <i>Thyrostroma compactum</i> (sacc.) Höhn. Круковський Р.Д., Тарнавський Н.В., Гольцбергер Й.І., Ганищенко К.В., Піковський М.Й.	94
Ефективність фунгіцидів проти несправжньої борошнистої роси соняшнику. Ларченко В. А., Марковська О. Є.	96
Стійкість сортів ячменю ярого до борошнистої. Леоненко П., Гентош Д.Т.	98
Фузаріоз качанів кукурудзи: особливості розвитку та захисту. Олійник В.С., Башта О.В.	100

Фітодизайнологічні аспекти екотрансформації насаджень мегаполісів: монографія. Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2020. 380 с.

2. Колесніченко О.В., Якубенко Б.Є., Слюсар С.І. та ін. Каталог рослин Ботанічного саду НУБіПУ країни. Київ: НУБіП України, 2011. 130 с.

3. Senwana C. Towards a natural classification of *Dothidotthia* and *Thyrostroma* in *Dothidotthiaceae* (Pleosporineae, Pleosporales). *Mycosphere*. 2019. Vol. 10, № 1. P. 701–738.

УДК: 632.952:632.4:633.854.78

ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНГІЦИДІВ ПРОТИ НЕСПРАВЖНЬОЇ БОРОШНИСТОЇ РОСИ СОНЯШНИКУ

Ларченко В. А., магістр

Науковий керівник: **Марковська О. Є.**, д.с.-г.н., професор
*Херсонський державний аграрно-економічний університет, м.
Херсон*

e-mail: lavitalab@gmail.com, mark.elena@ukr.net

Серед збудників хвороб соняшнику грибної етіології на півдні України найбільш поширеними є біла (*Sclerotinia sclerotiorum* (Lib.) Korf. Et Dumont.) та сіра (*Botryotiana fuckeliana* (de Bary) Whetzel) гнилі, пероноспороз (*Plasmopara halstedii* (Farlow) Berl. & deToni), фомоз (*Leptosphaeria lindquistii* Frezz.), фомопсис (*Diaporthe helianthi* M. Muntanola Cvetkovic et al., іржа (*Puccinia helianthi* (Schw) Ell. & Kellerman), вертицильозне в'янення (*Verticillium dahliae* Kleb.) тощо. Більшість цих збудників належать до справжніх грибів та досить ефективно контролюються препаратами триазолів та імідазолінів, що інгібують синтез ергостеролів у клітинах грибів.

Одним із найбільш важко контрольованих збудників хвороб соняшнику є ооміцет *Plasmopara halstedii* (Farlow) Berl. & deToni. Шкідливість патогена обумовлюється здатністю уражувати рослини практично протягом усієї вегетації, передаватися за типом «seed born + soil born diseases», відмінністю у синтезі компонентів-мішеней більшості фунгіцидів, а також наявністю значної кількості форм прояву на органах рослин соняшника.

За повідомленнями дослідників несправжня борошниста роса може бути причиною втрат від 5 до 60, а в роки епіфітотійного розвитку до 100% врожаю культури. На термін прояву та ступінь ураження рослин впливають багато чинників, головним з яких є стійкість сорту чи гібриду

й гідротермічні умови навколишнього середовища у період з 6 листків до початку дозрівання культури, а саме понижені температури, підвищена кількість опадів та тривале зволоження листової поверхні [1, 2].

Дослідження ефективності дії фунгіцидів проводили в польових умовах ДПДГ «Новокаховське» Інституту рису НААН України у 2020–2021 рр. на середньостиглому гібриді П64ЛП130. Обробку препаратами здійснювали у фазу утворення 7 листка (ВВСН 17). Облік ураженості рослин соняшнику пероноспорозом виконували до обробки фунгіцидами та через 7, 14, 21 діб після їх внесення за дев'ятибальною шкалою. Поширення хвороб та ступінь їх розвитку визначали згідно загальноприйнятих методик [3].

У результаті проведеного дослідження встановлено, що погодні умови особливо у 2021 році, призвели до значного прояву пероноспорозу, починаючи з фази розвитку культури 7–8 листків (ВВСН 17–19). Так, на необроблених посівах ступінь прояву хвороби складала 68,4%. Застосування фунгіцидів у фазу утворення 7-ми справжніх листків сприяло зменшенню ураженості рослин, порівняно з необробленим контролем на 57,7–50,1%. Ефективність препаратів коливалася в межах 73,3–84,4%. Найвищими показниками характеризувалися фунгіциди Альєтт 80WP ЗП (фосетил алюмінію, 800 г/кг) при застосуванні його нормою 2,0 кг/га та Аканто Плюс SC (пікоксістробін – 200 г/л, + ципроконазол – 80 г/л) нормою 1,0 л/га, ефективність яких становила відповідно 80,7 та 84,4% (табл. 1).

Таблиця 1

Ефективність дії фунгіцидів проти пероноспорозу соняшника

з/п	Варіант досліджу	Норма витрат, л,кг/га	Розвиток хвороби, %	Ефективність дії, %	Урожайність	
					т/га	+/-
	Контроль (без обробки)	-	68,4	-	0,65	-
	Танос 50 ВГ (цимоксаніл, 250 г/кг + фамоксадон, 250 г/кг)	0,6	18,3	73,3	1,85	1,20
	Амістар Екстра 280 с.к. (200 г/л азоксистробін + 80 г/л ципроконазол)	1,0	15,5	77,4	1,93	1,28
	Альєтт 80WP ЗП (фосетил алюмінію, 800 г/кг)	2,0	10,7	84,4	2,37	1,72
	Цілитель з.п.	2,5	14,5	78,4	2,03	1,38

(манкоцеб 640 г/кг + металаксил 80 г/кг)						
Аканто Плюс SC (пікоксістробін – 200 г/л, + ципроконазол – 80 г/л)	1,0	13,2	80,7	2,12	1,47	
НІР ₀₅						0,23

За результатами оцінки господарської ефективності найвищу кількість збереженого врожаю отримано при застосуванні фунгіциду Альєтт 80WP ЗП (фосетил алюмінію, 800 г/кг) нормою 2,0 кг/га, де вона становила 1,72 т/га за врожайності 2,37 т/га.

Список використаної літератури:

4. На піку можливостей: як зміцнити фунгіцидний захист соняшнику. URL: <http://surl.li/gfpwr> (дата звернення 04.04.23)
5. Контроль хвороб соняшнику: сівозміна, протруйники і фунгіциди. URL: <http://surl.li/gfpxj> (дата звернення 04.04.23)
6. Методики випробування і застосування пестицидів / С. О. Трибель та ін. Київ: Світ, 2001. 448 с.

УДК 632.938.1

СТІЙКІСТЬ СОРТІВ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО ДО БОРОШНИСТОЇ

Леоненко П., студент 4 курсу

Науковий керівник: **Гентош Д.Т.** к. с.-г. наук, доцент
*Національний університет біоресурсів і природокористування
України, м. Київ
e-mail: dgentosh@ukr.net*

Одним із резервів нарощування обсягів виробництва зерна ячменю є добір сортів, найкраще пристосованих до регіональних умов, таких, що відповідали б вимогам сучасної технології. За даними В.Васильєва у 1992 році в колишньому Радянському Союзі вирощувалось біля 90 сортів ярого та 30 сортів озимого ячменів [2]. Звісно, за цей період кількість сортів збільшилась. На 1999 рік в Національному генбанку України було зосереджено 7249 зразків ярого ячменю, в т.ч. в Інституті рослинництва – 3853, Устимівській дослідній станції – 872, Селекційно-генетичному